

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 7. 2025, sp. zn. 27 Cdo 1526/2024, ECLI:CZ:NS:2025:27.CDO.1526.2024.1

Číslo: 42/2026

Právní věta:

Písemnost doručovanou podle § 50 odst. 1 o. s. ř. není možné považovat za doručenou dnem jejího vhození do schránky, není-li na ní doručujícím orgánem vyznačeno datum vhození.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 29.07.2025

Spisová značka: 27 Cdo 1526/2024

Číslo rozhodnutí: 42

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Doručování, Žaloba pro zmatečnost

Předpisy: § 229 odst. 4 o. s. ř.
§ 50 odst. 1 o. s. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání žalované zrušil usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 10. 2023, sp. zn. 4 Co 72/2023, jakož i usnesení Městského soudu v Praze ze dne 10. 1. 2023, sp. zn. 70 Co 279/2021, a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem pro zmeškání ze dne 28. 1. 2021, č. j. 16 C 380/2020-66, Obvodní soud pro Prahu 5 částečně zastavil řízení (I. výrok), uložil žalované zaplatit žalobkyni 79 765,50 Kč s příslušenstvím (II. výrok) a rozhodl o náhradě nákladů řízení.

2. Usnesením ze dne 1. 4. 2021, č. j. 16 C 380/2020-73, Obvodní soud pro Prahu 5 zamítl návrh žalované na zrušení rozsudku pro zmeškání. Proti tomuto usnesení podala žalovaná odvolání, které Obvodní soud pro Prahu 5 usnesením ze dne 13. 5. 2021, č. j. 16 C 380/2020-79, pro opožděnost odmítl.

3. Usnesením ze dne 13. 8. 2021, č. j. 70 Co 279/2021-111, Městský soud v Praze k odvolání žalované potvrdil usnesení Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 13. 5. 2021, č. j. 16 C 380/2020-79 (první

výrok), a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení (druhý výrok).

4. Proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 13. 8. 2021, č. j. 70 Co 279/2021-111, podala žalovaná žalobu pro zmatečnost, kterou Obvodní soud pro Prahu 5 usnesením ze dne 6. 4. 2022, č. j. 16 C 380/2020-146, zamítl a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Usnesením ze dne 27. 9. 2022, č. j. 70 Co 263/2022-165, Městský soud v Praze k odvolání žalované usnesení Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 6. 4. 2022, č. j. 16 C 380/2020-146, zrušil a věc postoupil Městskému soudu v Praze jako soudu „věcně“ příslušnému.

5. Městský soud v Praze usnesením ze dne 10. 1. 2023, č. j. 70 Co 279/2021-184, zamítl žalobu pro zmatečnost (výrok I.), zamítl návrh žalované na odklad vykonatelnosti rozsudku pro zmeškání (výrok II.) a rozhodl o náhradě nákladů řízení (výrok III.). Dospěl přitom k závěru, podle něhož žalovaná přes výzvu nepředložila soudu obálku, v níž jí bylo doručováno usnesení Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 1. 4. 2021, č. j. 16 C 380/2020-73, a která jí byla provozovatelem poštovních služeb v souladu s § 50 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), vhozena do schránky, ačkoli tvrdila, že na této obálce nebylo vyznačeno datum vhození písemnosti do schránky. Vyšel-li proto odvolací soud, který rozhodoval o odvolání proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 13. 5. 2021, č. j. 16 C 380/2020-79, z doručky založené na čísle listu 73, jež je veřejnou listinou, a uzavřel-li, že usnesení Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 1. 4. 2021, č. j. 16 C 380/2020-73, bylo žalované doručeno dne 16. 4. 2021, a proto odvolání podané k poštovní přepravě až dne 11. 5. 2021 bylo opožděné, je tento jeho závěr „po skutkové i právní stránce“ v souladu se zákonem.

6. Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 5. 10. 2023, č. j. 4 Co 72/2023-215, k odvolání žalované potvrdil usnesení soudu prvního stupně (první výrok) a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení (druhý výrok). Odvolací soud dospěl k závěru, podle něhož „žalovaná neprokázala, že jí zásilka byla vhozena do její schránky později než na ní uvedeného dne, a pokud podala odvolání proti usnesení obvodního soudu v řízení nalézacím až dne 11. 5. 2021, tedy po zákonné lhůtě, pak tento soud v řízení nalézacím postupoval správně, když odvolání pro opožděnost odmítl a k jí podanému odvolání Městský soud v Praze toto usnesení potvrdil“.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

7. Proti usnesení odvolacího soudu podala žalovaná dovolání, jehož přípustnost opírá o § 237 o. s. ř., majíc za to, že napadené usnesení závisí na vyřešení otázky doručování podle § 50 o. s. ř., kterou odvolací soud posoudil v rozporu s ustálenou judikaturou Ústavního soudu.

8. Soudy obou stupňů se podle dovolatelky dostatečně nezabývaly jejími námitkami stran doručování, ačkoli dovolatelka do spisu založila obálku, v níž jí bylo doručováno usnesení Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 1. 4. 2021, č. j. 16 C 380/2020-73, a na níž v rozporu s § 50 odst. 1 o. s. ř. „nebylo vyznačeno datum vhození písemnosti do schránky, naopak zde byla uvedena lhůta 14. 5.“.

9. Odkazujíc na závěry nálezu Ústavního soudu ze dne 26. 4. 2022, sp. zn. [IV. ÚS 3026/20](#), dovolatelka odvolacímu soudu vytýká, že v rozporu s těmito závěry při posuzování, zda došlo k řádnému doručení písemnosti, neuplatnil materiální přístup, pro který je podstatné, že se adresát mohl s obsahem doručované písemnosti seznámit.

10. Dovolatelka navrhuje, aby dovolací soud zrušil rozhodnutí odvolacího soudu i soudu prvního stupně a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

III.

Připustnost dovolání

11. Dovolání bylo podáno včas, osobou oprávněnou, splňující podmínku podle § 241 odst. 1 o. s. ř.; dovolací soud se proto zabýval jeho připustností.

12. Dovolání je podle § 237 o. s. ř. připustné pro řešení otázky procesního práva týkající se výkladu § 50 odst. 1 o. s. ř., která v judikatuře dovolacího soudu dosud nebyla v popsanych souvislostech řešena.

IV.

Důvodnost dovolání

13. Podle § 50 odst. 1 o. s. ř. nezastihl-li doručující orgán adresáta písemnosti, vhodí písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky; písemnost se považuje za doručenou vhozením do schránky, datum vhození vyznačí doručující orgán na doručence a na písemnosti.

14. Při doručování jiné písemnosti, než určené do vlastních rukou umožňuje zákon doručení i v případě, že doručující orgán adresáta písemnosti na adrese pro doručování nezastihne. V takovém případě postačí, vhodí-li doručující orgán písemnost do adresátem užívané schránky. Doručující orgán přitom musí datum vhození písemnosti do schránky vyznačit jak na doručence, kterou následně vrátí soudu, tak i na obálce, do níž je doručovaná písemnost vložena a kterou vhodí do schránky.

15. Smyslem a účelem zákonného požadavku na vyznačení data vhození na doručence a na písemnosti je informování soudu (vyznačením data na doručence) a adresáta písemnosti (vyznačením data na obálce, do níž je písemnost vložena) o tom, jakým dnem se považuje písemnost za doručenou jejímu adresátovi. Tato informace je nezbytná zejména k tomu, aby soud i doručujícím orgánem nezastižený adresát písemnosti věděli, odkdy počíná adresátovi písemnosti běžet lhůta pro podání opravného prostředku proti doručovanému rozhodnutí (§ 204 odst. 1, § 234 odst. 1 a § 240 odst. 1 o. s. ř.), popř. kdy se doručované usnesení stává vykonatelným (§ 171 o. s. ř.), anebo kdy nabývá právní moci (§ 159 ve spojení s § 167 odst. 2 o. s. ř.).

16. S ohledem na popsany smysl a účel zákonného požadavku na vyznačení data vhození na písemnosti není možné považovat písemnost za doručenou dnem jejího vhození do schránky, není-li na ní doručujícím orgánem vyznačeno datum vhození.

17. V usnesení ze dne 14. 12. 2005, sp. zn. [21 Cdo 489/2005](#), Nejvyšší soud formuloval a odůvodnil závěry, podle nichž:

1) Žaloba pro zmatečnost podaná podle § 229 odst. 4 o. s. ř. je právním prostředkem ke zrušení usnesení odvolacího soudu, kterým bylo odmítnuto odvolání nebo zastaveno odvolací řízení. I když to zákon (na rozdíl od zmatečností podle § 229 odst. 1, 2 a 3 o. s. ř.) výslovně neuvádí, ze znění § 229 odst. 4 o. s. ř. bez pochybností vyplývá, že důvodem žaloby (zmatečností) v těchto případech je skutkově nebo právně chybný, a tedy v rozporu se zákonem učiněný, závěr o tom, že odvolání muselo být odmítnuto nebo že odvolací řízení muselo být zastaveno. Skutkově nebo právně chybný závěr o tom, že byly splněny zákonem stanovené předpoklady pro odmítnutí odvolání nebo pro zastavení odvolacího řízení, tu představuje porušení základních principů ovládajících řízení před soudem, a tedy důvod ke zrušení napadeného usnesení odvolacího soudu.

2) Žaloba pro zmatečnost je opravným prostředkem, který směřuje k tomu, aby zjištěná zmatečnost byla odstraněna a aby tímto způsobem byla zjednána náprava v procesněprávních

vztazích účastníků řízení. Je-li důvodem žaloby pro zmatečnost podle § 229 odst. 4 o. s. ř. skutkově nebo právně chybný závěr odvolacího soudu o tom, že byly splněny zákonem stanovené předpoklady pro odmítnutí odvolání nebo pro zastavení odvolacího řízení, pak tu zákon nemá na mysli pouhé posouzení, zda odvolací soud měl pro své rozhodnutí po skutkové stránce dostatek podkladů, zda je správně vyhodnotil, zda jeho usnesení bylo přezkoumatelným způsobem zdůvodněno, nebo zda je postiženo jinou vadou, která by mohla mít vliv na správnost závěrů o odmítnutí odvolání nebo o zastavení odvolacího řízení; zákon tu naopak předpokládá, že na základě žaloby pro zmatečnost podané podle § 229 odst. 4 o. s. ř. bude přezkoumána (posouzena) věcná správnost závěrů odvolacího soudu a že tím bude zajištěno, že ob stojí jen taková rozhodnutí odvolacího soudu o odmítnutí odvolání nebo o zastavení odvolacího řízení, která jsou po skutkové a právní stránce v souladu se zákonem.

3) Bylo-li odvolání usnesením odvolacího soudu odmítnuto pro opožděnost, z výše uvedeného vyplývá, že žaloba pro zmatečnost podaná proti tomuto usnesení je důvodná, bude-li zjištěno, že odvolání ve skutečnosti opožděné nebylo, a že tedy odvolací soud rozhodl o odmítnutí odvolání v rozporu se zákonem, tj. na základě neúplných, nesprávných nebo jinak vadných skutkových zjištěních nebo nesprávného právního posouzení věci. Zákon tu nemá na mysli jen „případy, kdy odvolací soud učinil na základě provedených důkazů skutkově a právně chybný závěr o včasnosti odvolání, event. pro závěr o včasnosti odvolání si neopatřil dostatek podkladů“, aniž by bylo možné přezkoumat „věcnou správnost rozhodnutí o odmítnutí odvolání“ nebo „skutková zjištění, která vedla k právnímu závěru o odmítnutí odvolání“, ale z pohledu důvodu žaloby pro zmatečnost věcnou správnost usnesení odvolacího soudu.

4) V řízení o žalobě pro zmatečnost podané podle § 229 odst. 4 o. s. ř. soud není vázán nejen právním názorem odvolacího soudu zaujatým v původním řízení (v žalobou napadeném usnesení), ale ani jeho skutkovými zjištěními. V zájmu toho, aby k odmítnutí odvolání pro opožděnost došlo jen v souladu se zákonem, může soud v řízení o žalobě pro zmatečnost zopakovat dokazování provedené v původním řízení (zejména má-li za to, že je třeba důkaz výsledkem účastníků nebo svědků hodnotit jinak než v původním řízení) nebo provést další důkazy, které v původním řízení ani nebyly navrženy. Při právním posouzení věci soud přihlíží nejen k tomu, co bylo zjištěno nebo vyšlo najevo v původním řízení, ale i za řízení o žalobě pro zmatečnost.

18. V poměrech projednávané věci dovolatelka v žalobě pro zmatečnost tvrdila (a své tvrzení též doložila předložením obálky na čísle listu 115 spisu), že doručující orgán v rozporu s § 50 odst. 1 o. s. ř. nevyznačil datum vhození písemnosti do schránky na obálce, do níž byla písemnost vložena. Dovolatelka se proto z doručované písemnosti nemohla dozvědět, jakým dnem se písemnost považuje za doručenu a odkdy jí začala běžet lhůta pro podání odvolání proti doručovanému usnesení. Závěr odvolacího soudu, který vychází z údajů na doručence vrácené soudu doručujícím orgánem a podle něhož usnesení Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 1. 4. 2021, č. j. 16 C 380/2020-73, bylo dovolatelce doručeno dne 16. 4. 2021 a lhůta pro podání odvolání proti tomuto usnesení počala běžet dne 17. 4. 2021, je tudíž nesprávný.

19. Jelikož řešení dovoláním otevřené otázky, na níž napadené rozhodnutí spočívá, není správné a dovolací důvod podle § 241a odst. 1 o. s. ř. byl uplatněn právem, Nejvyšší soud, aniž ve věci nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), usnesení odvolacího soudu zrušil, včetně závislého výroku o náhradě nákladů odvolacího řízení [§ 242 odst. 2 písm. a) a § 243e odst. 1 o. s. ř.]. Důvody, pro které nemohlo obstát rozhodnutí odvolacího soudu, dopadají i na rozhodnutí soudu prvního stupně; Nejvyšší soud proto zrušil i je a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243e odst. 2 věta druhá o. s. ř.).

20. Není-li s ohledem na výše uvedené v projednávané věci možné vyjít z fikce doručení uvedené v §

50 odst. 1 o. s. ř., provede soud potřebná šetření ke zjištění, kdy se dovolatelka s doručovanou písemností skutečně seznámila, tj. kdy došlo k naplnění materiální funkce doručení (k tomu srov. judikatorní závěry citované např. v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 2. 2022, sp. zn. [27 Cdo 348/2021](#)). Nepodaří-li se soudu tuto skutečnost zjistit, nemůže dospět k závěru o opožděnosti podaného odvolání. Takový závěr je totiž možné učinit pouze v případě, bude-li bez jakýchkoli pochybností postaveno na jisto, že zákonem stanovená lhůta k podání odvolání marně uplynula.

21. Právní názor Nejvyššího soudu je pro soudy nižších stupňů závazný (§ 243g odst. 1 část věty první za středníkem, § 226 odst. 1 o. s. ř.).

22. V novém rozhodnutí soud znovu rozhodne i o náhradě nákladů řízení, včetně řízení dovolacího (§ 243g odst. 1 věta druhá o. s. ř.).